

MEMORANDUM

9/13/100 *Ch. R. J. J. J.* cc → T
alg. DGPZ
 DEU

Van: Chef DIE

Datum: 23 maart 1971

Aan: M via DGE ~~en S~~

No. 270

Onderwerp: Uw gesprek met de Tweede Kamercommissie op 24 maart a.s.
Institutionele aspecten van de EEG

Ik neem aan dat de Kamercommissie onder het agendapunt "institutionele aspecten van de EEG" met name zal willen spreken over de ideeën die President Pompidou op 21 januari tijdens een persconferentie heeft gelanceerd over de toekomstige structuur van Europa. In verband hiermede zou ik op deze uitslatingen, die ons slechts uit de pers bekend zijn, het volgende commentaar willen leveren.

President Pompidou wil een confederatie van staten stichten, zoals die in de leerboeken wordt omschreven, dat wil zeggen een unie van staten met eigen organen die zekere bevoegdheden hebben ten aanzien van de staten maar niet ten aanzien van de onderdanen van deze staten. De President zegt namelijk dat het gaat om een confederatie die de politiek van de Lid-Staten zal harmoniseren en om een regering waarvan de beslissingen voor alle Lid-Staten geldig zijn. Deze regering kan slechts voortkomen uit een "reunion des gouvernements nationaux, se mettant ensemble pour prendre des decisions valables pour tous." De wijze waarop de Europese Regering zal werken wordt verder niet aangegeven, maar indien men het geheel overziet is het duidelijk dat de leden van deze regering in wezen vertegenwoordigers blijven van de afzonderlijke Lid-Staten. Ik meen dat wij ons niet moeten laten misleiden door de door de President ontwikkelde gedachte van "Europese Ministers" die geen deel meer zullen uitmaken van de nationale regeringen. Met name uit het verhaal over de onmogelijkheid om over belangrijke zaken anders dan bij unanimitéit te beslissen blijkt wel dat de Europese Regering in wezen een "reunion des gouvernements" blijft.

Deze Europese Regering die zal blijven werken op last van en na ruggespraak met de deelstaten, dient in de gedachte van President Pompidou in de plaats te komen van de huidige Commissie en Raad samen. De Europese Regering kan volgens de President niet worden ontwikkeld "à partir d'organismes techniques, de commissions." Dat zou een illusie zijn die reeds achterhaald is door de feiten. Wel is er plaats voor organismen die de beslissingen van de Europese Regering zouden moeten uitvoeren, maar deze organismen dienen agenten te zijn van de Europese Regering.

Toch is er één punt in het betoog van President Pompidou dat ons aanspreekt. Hij zegt namelijk dat, op het moment dat er een werkelijke Europese Regering zal zijn er ook een werkelijk Europees Parlement dient te zijn. Hij voegt hier overigens aan toe dat dit, vanwege de verschillende opvattingen over de parlementaire democratie die in de Lid-Staten bestaan, nog allerhande moeilijke vraagstukken met zich mee zal brengen.

MEMORANDUM

Van:

Datum:

Aan:

Onderwerp:

-2-

Zolang er echter zo'n principiële verschil in uitgangspunt bestaat voor wat betreft de vraag hoe een Europese Regering eruit dient te zien blijft de stelling betreffende het Europees Parlement nogal theoretisch.

Minister Schumann heeft een dag na de lunch met zijn collegae in Brussel, waar de ideeën van President Pompidou ter sprake kwamen, aan de pers gezegd dat de vijf andere Lid-Staten er geen conceptie tegenover wisten te stellen. Het is daarom wellicht goed dat U nog eens duidelijk maakt dat de Nederlandse Regering een "réunion des gouvernements" zeker niet als doelstelling voor ogen staat. Nederland wenst wel degelijk een onafhankelijke Europese Regering die verantwoording schuldig is aan een rechtstreeks gekozen Europees Parlement. Wij beseffen daarbij zeer wel dat er een voorziening getroffen zal moeten worden om de deelstaten ook op afdoende wijze hun belangen te doen behartigen (door iets als een senaat) maar wat President Pompidou voorstelt is eerder een achteruitgang dan een vooruitgang. Het is de oude gaullistische gedachte dat de Europese Commissie geen wezenlijke functie kan bekleden en nimmer het embryo van een Europese Regering kan zijn. De President is er zich bovendien kennelijk niet van bewust dat reeds thans verordeningen van de Gemeenschappen rechtstreeks toepasselijk zijn op de onderdanen van de Lid-Staten. Nederland wil in deze richting voortgaan en is zich ervan bewust dat voor een slagvaardig Europees beleid meerderheidsbeslissingen onontbeerlijk zijn.

De conclusie moet zijn dat het geluid van de Franse President in wezen weinig verschilt van dat van zijn voorganger. Getracht zou kunnen worden om de enkele positieve elementen als uitgangspunt voor een bespreking te gebruiken, al moet men vrezen dat deze bespreking ons niet veel verder brengt. Zij behoeft echter daarom niet uit de weg te worden gegaan.